

Србобран излази трипут
на неделю.

Предлату пријмо све ц. и
кр. поште, познати скупитељи
и уредничтво (грчка улица
у кући број 1419.)

укописи непраћају се натраг.

СРБОВБРАН

Предлатна цена
на три месеца 3 форинта на по
год. 6 ф., на год. 12 ф. и. н.
Огласи: мањи до 20 прста
за трипут стају 2 форинта 90
вова, већи преко 20 до 40
прста, 5 форинта аустријске
предности.

ГОД. VI.

У НОВОМ САДУ У НЕДЕЉУ 8. МАЈА 1866.

БРОЈ 52.

Нови Сад 7. мај.

Сад већ није више Пруска, него Талијанска, као
неће и мир.

Влада талијанска дуго се затезала, да Гари-
балдију допусти, да он независно од владе у пред-
стојећем рату учествује, и тек а. од народа морално
приморана, то учинила. Од тога доба одушевлен
у народу за рат непрестано расте, али тиме уједи-
но и влада у погледу свога независног дјеланя све
слабија и слабија постаје, тако да она већ сад ви-
ше, и кад би хтјела, не може натраг.

О Талијанској, ако се и није још рат запо-
чео, може се већ сад основно казати: да е коцка
папа!

Из Берлина се јавља, да е краљ Вилхелм сво-
ручно писмо послао нашем цару, у коме се услови
мира предлажу. Но о овом писму у Бечу се ништа
не зна.

Овом гласу сасвим се противно понашају сви
пруски листови, кои свакојко Аустрију грде и да
би народ пруски као нерадо немачку крв пролива,
за овај рат приповидају, изводе, да предстојећи рат
неће бити брашњински, ер у првим редовима аус-
тријске војске стоје Славени Мађари, Талијани,
пак, веле, могу Пруси слободно нишанити, ер неће
братинску немачку крв проливати.

Овако најлибералније немачке новине гледе, да
Прусима рат омиле.

Да се у сваком аустријском рату највише
славенске крви пролива, и да ће она и сад, ако
се рат отвори, потакој теби, то е свима познато,
као и то, да су Славени свагда били стуб
престола и царевине; али нам е за чудо, да ли-
берални немачки листови и у данашњим просвет-
ном добу праве разлику између славенске и не-
мачке крви? Не мирше ли ова изјава немачко
пруских слободника на рат народности? и не маю
ли право они дипломати, кои држе, да се из са-
дашњег кризе и рата лако може излети раш аме-
ленски?

Ми држасмо, и непрестано држимо, да би
предстојећи страшни рат био само одбрана права
прошле силе, при којој се пред очима има све што
право, а не чил се крв пролива. Али ево немачки
„либералци“ сами свидеше са лица образину.

Ми се радуемо овом појаву, а радуемо се зато,
што смо увјерени, да ће иза овога рата засијати не
само жељено очекивани уставни, но и слободни на-
родни живот своју народа.

Ако ипди, у Аустрији се потреба овог устав-
ног в народног живота показује како кои дан све
очевидна.

Садашња влада аустријска јавно е изишла с так-
вим политичким начелом пред народе Аустрије, кои
их е савршено обнадежило; да се они и савршено
задовољ и умире, треба то начело уставне народ-
не равноправности што пре да се ујдво претвори.

Ми смо увјерени, да е како народима тако и
аустријској влади, а особиту грозу Белкредит, јко
до тога стало, да се што пре поврати ста-
њо, кои ће народе аустријске усређити, а тиме и
многостручним потребама Аустрије, као велесиле,
моћи одговорити.

Турска и подунавске кнежевине.

Подунавске кнежевине могу скоријом постају
поворитом највиших судара између вазала и су-
верена. Коморе, као што нам брзавна гласови јав-
љају, потврдиле народни избор принца Хоенцол-
лерског за кнеза сједињених кнежевина. Порта кои
е у смислу закључена паризке конференције одре-
ђена, да изврши та закључена, (по којима стран
принц не смје бити за кнеза изабран) не само да
ће противу тог избора протестовати, него ће по
свој прилици оружаној силом свој протест под-
крјепити и е војском у Романију ући.

Русија већ одавно скупила е на граница Мол-
давској велику војску, да у случају немира у Мол-
дравију уђе. Миса народа молдавског наклонљива е,
као што е већ јављено, Русима, и рада е за себе
имати свога кнеза.

И у овој тој чини се, да се интереси Ру-
сије са турском слажу, премда се Русија изјасила,

да не би ништа ни противу ње имала, ако би
народ сједињених кнежевина то жељео.

Но сад као што видимо, ова е ствар рђена,
и то прошле закључена европских велесила.

Шта ће сад влада романска и нови њи кне-
з радити?

Хоће ли се ова турској војсци хтети, хоће
ли се моћи сака одапрети. Ер нема никакве веле-
силе, кои би јој отворено и правдо могло секун-
дарити, будући су све противу избора сараног
принца.

Овој невољи мисли се тим доскочити, да се
страном принцу право грађанства у својим кне-
жевинама подвди, а и неокретних добара ту куни,
чиме би постао „урођеник“?

Али невјеровно да ће се морати ово средство
употребљавати: ер то би се звало комедију са ве-
лесилама терати, и очи им заслеђавати.

Данашњи критичке околности, кои су Романи
охрабили, да избор страног принца противу закључе-
них европских дворова изберу и потврде, те ће
исте околности учинити, да ће се овом противном из-
бору све велесиле невесте чинити, до — Русије и
Турске, кои ће хотимиче ил нехотиче радити, да
се источно питање озбиљски почне рђавати.

За Гарибалдију говоре листови, да он намъ-
рива са својим слободничким четима најпре у Дал-
мацију, а одатле у Херцеговину, Босну и Србију
ући, да е те стране рат противу Аустрије
отвори.

Хоће ли он у својој намъри успјети, то ће ис-
ход војне показати; али да ће овај рат свакојко
већи удар задати Турској, него Аустрији, то е без
сваке сумње.

Подунавске кнежевине очекују часови великог
некушења, кои ће последица бити решења исто-
чног питања.

Законски предлог о народностима.

(Од посланика Дра Милетића сачињен.)

А. Основна одређења.

§ 1. Устав признаје у Угарској Мађаре, Сло-
вачке, Романи, Србе, Русине и Немце као народе
(*narodnost*) кои по нумеричном и политичком зна-
чају свој имају право политичког објекта и раз-
витка народности своје.

§ 2. Устав признаје мађарску, словачку, роман-
ску, српску, русинску и немачку народност као зе-
малске равноправне народности, и ујачава им усло-
вна политичко и културног објекта и развитка
вишевог у покрајинама, где су компактне, на основу
равноправности своју народности, и у границама
земалске целокупности, и државног политичког е-
динства.

§ 3. Устав признаје и усвојава поред мађар-
ског такође и словачки, романски, српски, русински
и немачки језик за земалске језике, кои у свима
струмама политичког и културног живота у една-
ким околностима једнако јаву важност јаву.

Закон одређује, кои ће језик, у којем кругу, и
у којој мери у интересу јавне администрације е
једне, и развитка дотичне народности е друге стране
уживати претјажну политичку важност, без уштрба
грађанске равноправности у једнаком уживању стварни
грађански и политички права.

§ 4. У политичком погледу автономне муни-
ципалне уважују се као основна земалска установа
за народности исто тако, као и за уставност и у-
став, и по томе имају се колективне муниципалне
(које се из више община састоје) по могућству по
народностима омеђавати.

§ 5. Котари власти, кои се на више муници-
палне јурисдикцији, као котари апелациони судови, и
подобни имају се по могућству по народностима
окојити.

§ 6. Више, нарочито средоточне политичке и
судске власти имају се тако устројити, да се оде-
љени и сенати по могућству по народностима са-
ставе, или да у таквим народности без уштрба
стручне способности заступљиве буду.

§ 7. Достојанства, која чест или власт дају, и
разноврсна војничка и грађанска частавиства своју

муниципална, кои наименованџ непосредно или посред-
но од круне извршне власти зависе имају се без
уштрба стручне способности са саразмерним обзи-
ром на народности подељивати.

Начелници муниципалне сваке врсте треба да су
нарочито од оне народности, кои значај муниципална
на себи носе.

§ 8. Горња кућа сабора има се по начелу рав-
ноправности народне у представништву политички,
вероисповедни, и културни стихии и фактора држав-
ни преустројити.

§ 9. Народне заставе своју земалски народно-
сти признају се за земалске заставе, и имају се при
земалским свечаностима као и при крунисању краља
уз државну заставу употребљавати.

Свакој е муниципална и общини слободно, у-
потребљавати заставу оне народности, кои значај
на себи носе.

§ 10. У културном погледу свака земалска на-
родност има право, да се у целости својој или че-
стимице удружи, и као народно общинство (*universitas nationis*) или као друштво организује за цели
културног (просветног) развитка свог у свима стру-
мама културног живота; да на ту цел статуте до-
носи, јавно јавно и јавно заведена за науку, књи-
жевност, јавну наставу, вештину, и у общте за
просветне цели подиже; да на то фондове и фун-
дације оснива, и свим тим самостално, под јединим
условием највишег надзора државне власти управља
и рукова.

Држава има једнако дужност, да свакој земал-
ској народности на те цели саразмерну подпору др-
жавну даје.

§ 11. Обштине и муниципална имају право у свом
обсегу подизати или подпомагати културна, и на-
ставна заведена оне народности, кои политички
значај на себи носе.

Више община или муниципална исте народности
имају право, ради културни и наставни цели народ-
ности своје у свезу ступити, и органе управе над-
зора и контроле, или другог сугица поставити.

Уливав државне власти у том погледу ограни-
чава се на овај деловруг, кои јој у обзире распо-
лагања муниципална а община са својим иманџи више
по земалском закону пристои.

§ 12. Заведена јавне наставе, кои общинство
или друштво народности или веројакана једног о
свој трошку подиже и издржава, равна су у свему
подобним државним заведенима, и уживају јавност
и е њојме скончану важност и вредност, под једи-
ним условием, да е научна система у главном зе-
малској сагласна, и да е способност наставника
ујачена.

§ 13. Државна заведена јавне наставе имају
се по значају народности оне, у којој су обсегу,
преобразити тако, да ваставни језик буде језик до-
тичне народности, са обзиром и на друге народно-
сти, кои својим уста заведена у знатној мери по-
себују.

§ 14. Државна власт не може оснивати, или
допустити, да се оснивају така заведена јавне на-
ставе у обсегу једне или друге народности, којима е
цел или нужна последица једнакојена јавно исте
народности.

§ 15. Где у обсегу кој народности не постоје
така заведена јавне наставе, кои су са политичким
животом у савезу, као гимназије и правне школе, има
и држава или у смислу § 12, сама основати, или
дотичну народност у том подпомаћи, у последњим
случају без уштрба карактера народности, и без
даљг уливања на унутрашњи устројство и управу,
осим у колико общти интерес изискује, да е научна
система земалској у главном сугласна, и да буде
ујачена способност наставника.

§ 16. Има се завести државно свеучилиште,
на ком ће се катедра разви наука по способности
без разлике народности и веројакана попуљавати,
и науке на сваком земалском језику по способности
наставника и потреба слушатеља предавати моћи,
и где ће уз те катедре за књижевност и језик своју
земалску народности постојати.

§ 17. Сваки народ има право да своје народне
(основне и главне) школе уреди, управља, надире
и контролира, односно да органе уређења, управе,
надзора и контроле автономно установи и поставља

и одошени и уплив дотичне цркви у тој ствари опредељу.

Власт државна ограничава се на право највишег надзора државне власти, које ће иста посредством људа исте народности, односно верисповести непосредно извршавати.

§ 18. Свака народност има право, помоћ најпре свог обштина, па онда свог муниципалног, и уколико ова недостигне, помоћ држави за обдржавање цркви, свештенства, школе катихетства и учительства, и други нужни црквено-школски потреба за оне обштине свог паката, које терете те сносити у стању износу.

§ 19. Свака народност има право, старешинству и обштинству вероисповести, које изоведа као и заведенима с тим скопчанима по строју и език свој значај дати.

Где су обштинства таква смешана народности, па неће или не могу се разделити, имају се разморице о важности езика у пословима обштинства решавати по земалском о одношају разних езика у политичком животу донесеним законима.

Б. Особена определена.

1. Одношена народности у муниципална, дистрикциона, обштинама, и корпорацијама.

§ 20. У муниципална и дистрикциона, које се на више обштина састоје, унутрашњи е значајни език сваког муниципалног и дистрикциона, политички и судски власти едан и то овај, које е матерњи език евршине или односно већине становништва.

§ 21. Где е број становника разних народности подељан, определено представништво муниципално, или дистрикциона, које ће език од тих народности за време трајања истог представништва бити унутрашњи значајни.

§ 22. У главним скупуштинама и одборским седницама представништва може свака, које право гласа има, употребљавати свој матерњи език; записници пак имају се водити у значајном езику муниципално, или дистрикциона. Где пак по § 21. представништво определено буде, које ће език значајни бити, може и то за исто време одредити, да се записници главних скупуштина на език још едне од подељани народности воде.

§ 23. Представништво определено, које ће се език осам значајни у обсегу муниципално, или дистрикциона, са обзиром на нумерички, друштвени, и културни значај дотични становника за домаће, т. е. за тако езике у том округу сматрати, које ће уз значајни език определено јавне важности имати.

§ 24. Значајни муниципално и дистрикциона могу се у значајном усменом саобраштају свом, као и у усменом саветовању и разлагању у седницама својим езиком служити, ако е по § 23. едан од домаћих окружни езика.

§ 25. За сношај и саобраштај политички и судски власти муниципално или дистрикциона са становништвом и странкама важе следећа определена. а. Поједина и правна лица и странке могу у свима писменим сношајима својима са реченим властима употребљавати свој матерњи език, ако е овај у смислу § 23. едан од домаћих езика исте муниципално, или дистрикциона, иначе се имају значајни езиком или дотично, или државне власти послужити:

б. Устиме молбе, тражбе, изаве, и сваковерне тежбе могу се писани и на другим езикама ако их дотични значајни разумеву, представити, али се само у едном од домаћих окружни езика (§ 23.) могу, и на особено захтеванј имају у записници узети; иначе у значајном езиком дотичне власти, или на особито захтеванј на език државне власти. То исто важи и за расправе у грађанским парницама, с примедбом, да свака странка само едан език употребљавати може, и да се по томе странке, које се на више особа разног матерњег езика састоје, на едан език сложити има, иначе се и за ту страну значајни език дотичне власти употребљавати.

в. Издаши окривљеника имају се у писаном езиком ако е едан од домаћих, иначе за оном од домаћих езика употребљавати, у ком желе, и у истом езиком има се и расправа водити; ако е више окривљеника разног матерњег езика, онда за окривљенике исто важи, сама пак расправа води се у значајном езиком дотичне власти.

г. Адвокати имају матерњи език своје партије употребљавати, ако е овај едан од домаћих (§ 23.) иначе пак значајни език или дотично, или државне власти; ако му е партија на више особа, па се не сложе на едан език, избор му е едниог од допуштених езика слободан.

д. Одлуке, пресуде, и уште решенија имају се у оном езиком, по ком е ствар поднесена, или рас-

прављана, издати; ако е на више езика, онда на оном, по ком се тужена или окривљена странка послужила. Где адвокати поредују, имају се све на сам поступак у ствари односно одлуке у значајном езиком дотичне власти издати.

§ 26. У одношено свој према вишим властима употребљавати муниципално, односно дистрикциона власти свој значајни език.

(Свршава се).

„Алг. Цтг.“ саопштавају основна начела у погледу израснаја са Угарском, које овако гласе:

„У везничке ствари спадају: 1. ц. кр. двор 2. војска са узвизним определеним спадајућег контингента на обе половине целокупне царевине и определеним временом службе; 3. плаћањ камата и капитулација од државног дуга, као и уговарањ новог дуга; 4. Поделениј свјоу државних субвенција; 5. буџет државног министарства; 6. руковањ са државним монополима; 7. разрешавањ и попуњавањ индиректних пореза ради постављања едностичних цена за дотичне трговачке артикле; 8. израчунавањ ових сума, које се за подмирењ државних потреба по одбију непосредних у државну благајну угађућих примаја путем автономне земалске финансијалне управе на обе државне половине набавити имају, и које се у напред како у погледу нормалног државног буџета, тако и за случај ванредне државне потребе на дужи које време пронађа, и периодично у државну благајну узети имају. 9. Повећ — вересија и банковоте. 10. Царина; 11. система телеграфа; 12. највиша контрола државног рачуноводства. 13. Подпомагањ комуникационих средстава, које обстани у интересу државе лежи.

За обављањ ових ствари морао би се едниак број угарских и преколитазских саборских чланова у едном обштем заступничком тјелу (делегација) састати, које би решителан глас имали и које неби неуштетом везани били. У колико ће великаша табла на овом учествовати, то ће угарски сабор определити. Од стране Хрватске и Ердела имали би се угарском заступничеству из њихових на сабору највећих се заступника по броју народа саразмеран број додати. Основна ова начела могла би се само са одобрениј угарског сабора превенити.

На челу државне владе стојало би државно министарство за спољна дјела, рат, државне финансије и трговину. Едни врховни дворски канцелар за немачко славенске провинције и едан за земљ угарске били би перманентни министарски саветници; осам тога имао би уз монарха едан министар без портрета за државне конференције с обзиром на саразмерно заступничество обих половина наименован бити.

Угарски дворски канцелар заступно би Угарску у државном министарском савету, и био би одговоран у државним стварима заједничком заступничком тјелу, а у земалском стварима угарском сабору. Његов би задатак био, да наредбе државног министарства у државним стварима угарској иначе автономној земалској влади на обдржавањ саопштава. На челу угарске земалске владе, у ком би ресорт унутрашња политичка управа, просветне и вероисповедне ствари, правосудство, земалске финансије, унутрашња индустрија и обртност спадале, имали би се поставити сабору угарском одговорни државни секретари, а начелник њихов био би Таверниј. Саборски предлози имали би се у конференцији ових секретара наредити. Они се могу због прегулањ закона са сугласним закљученим обе куће под тужбу ставити, у ком би случају надлежни суд савезнички табла било. За наредбе државног министарства неби угарска влада одговорна била, ер по природном разделено дотичних органа неможе државно министарство од сабора зависити, него се може узети, да оно само са заједничком делегацијом судбује. Још и то споменути треба, да се као што е већ казано, за дужи периоду определени нормални буџет само споразуменим обе куће и крупне променути сме.

Поменути тај лист доказује, да начело круте персоналне унионистичке правне непрекидности исто толико мало становништа за изравнањ има, као и фебруарски Патент. Ово се, вели исти лист опорећа неда, али важишно би било доказивати, да се у ширем и ужем рајхерату о том саветовало име.

На чланак овај „Нар. Листа“ „Рад чега да се боримо?“ (в „Србобран“ број 47) примљива значајни „Ван Абди.“

„Ми смо са добрим основом рекли, да ће Аустрија, еданпут нападнута, у својој самосвести рећи моћи, да никаква егонистичка политика, никаква специјално аустријска идеја име, у обрану које се

она оружја датила. У ствари била би обшта идеја, идеја чарстог придржавања права против неправде, била би обрана пр тим едниог чана државне самовоље, којој Аустрија повода дала име, напоследну била би обрана хисторичног и правног положаја у Немачкој, као год и у светела европског народног живота. Таково највише начело политичке тесло е са индивидуалношћу Аустрије скопчено, као год што би е са индивидуалношћу сваке друге државе скопчено било; но зато неможе се егонистичком назвати. Звезду ли „Нар. Листа“, шта то значи, кад се, као што они хоће, државни егонизам до највишег начела сваке политике узвиеси. То значи одобрити сваки рат освајања, признати голу истину смисла, да е сила над правом „Нар. Листа“ боје се, да ће аустријски интереси у едлашњој кризи пренају издобити. Ми незнамо, шта би е на тај стрх извести могло. Буде ли рат ванста рада оне сархе изазван, коју пруски листови отворно као сарху Пруске означају, таче л се у ствари баш тога, да се тежија Немачке за надмоћном и за недовољним распрострањениј моћи ове последниј од стране Пруске одбие, и да рат е ратом предузетни: онда не лежи само у обштем него и одвећ непосредном, не немачком, него и аустријском интересу, да се Аустрија оружја латија мора „Нар. Листа“ могли би пак упитати, да ли би они држала, да е народност, коју она заступају, у таковој централизованној немачкој едностичној држави сигурнија, као што то Пруска под својом владом жели, — у едностичној држави, које би ердне елементе на њеним границама по природи к себи привукала, и привлачењем Ческе, или народно славенски елементи немилости прогужала, или у еднотичној организацији Немачкој, које узвишењ за све овлашћене индивидуалитете, еднотичност за све конкретне елементе предпоставила. На ово неби тежко било одговорити.“

Д О П И С И.

△ Из Осека 2. мая.

Чуем да ће нам ерб. нпр. позориште, ако овде такав изглед узвише се, овамо да дође Читаоња „Србобран“ и од неко доба „Заставу“ често сам се зжалео, да ми е суд при овако осмотреном оку позоришту дружињу угледају. Ја држим, као год што се хвалимо ваљани свештеници, чиновници и учитељи — тако исто треба да нам е и до ваљани глумца стало. Нема ваљда обштине данас где тужбе на чиновнике мирске и духовне нема. Па још како би се човек најпосле радовао, кад би те тужбе на само приватан њихов живот ограничине биле, ни по иде... Позориште е не само у форми во и у самоме створу своје моралан завод, као год црква и школа. Но између свештеника, учитеља и глумца та разлика постоји, што свештеник и учитељ едан и исти карактер и полож и како у свјој тако и у социјалном животу задржава, свештеник и учитељ мора у животу, а и у цркви и школи свагда добрим примром да предходи. Но глумца он у овај мах, кад са позорице сиђе, привидљиви облик свој и наметнуту личну баца и са моменталним карактером својим растајући се ступа у свет да од цркве оно прими што позориште човеку нати може да да, нати ће пгда на то и да позвино буде. Мало е још у нас људи које су први задатак позоришта сватили. Дочин га неки као „агенси“ човечанске цивилизације узвишну — други му напротив врло ниско и усредно место у машинерији људске изображености подају. Позориште име баш тако тај најмоћнији „агенси“, али е позориште едан од најзнатијих овних полуга, које у грдној машини људске изображености врло знатао определени има. Колико ја дружињу овог народног завода познавам неке још из „Загреба“ као Андријевића, Ружића Коларовића гју. Ружићу и Коларовићу а неке одавде, присудити заводу морају, да у обште врло добрих а и средњих глумца има. Али имали ми глумце какве нам драго — имали ма све саме енглеске Герике — Гайтвиртерке и Галмајке, ако ми око тога неидемо, да глумцима живот и позив омаломо, него већ само по себи едно ставиј саховољно напуштамо; онда нарваво престав све. Али најпосле баш да и ово нестоји — ипак држим, да овим начином, као што до данас дојасмо, до права позоришта доћи нећемо! Позориштни фонд едан 3.000 фор. (?) а вр. у камати на годињу баца. Србска е публика доста малена, а дружињу од 20 и више чланова издржавати и остале трошкове сносити, то веверуем да без окривљања главине баш бива. — „Србобран“ е више пута ствар потегао, и анелира у корист народног завода на главну позоришну

скупштину и на управ: позоритни одбор. Кад смо могли позоритну фонд скупштину, вазда нај- после има и начина да се на корист а не на штету одржати може. „Застава“ дописници напротив обрћу се како енглески тргачи сви у једном и истоме коду и видим, да они десперирајући о позоритној управи сву наду и напредак позоритна у једној личности и невој глумици полагају. — Дакле то су та огромна питања, што у живац за- става? А не позоритне само по себи и манипу- лација са доходом! Но ние нуждно о овом да го- ворим, то би се звало, као путем о лотру. Ко по- зива у чудесна сбития и коромбокрушения „срб. нар. позоритна од његовог поставка до данас, ко зна ко са дружином управља, ко е вазљиво достав- ляла о позоритну у „Србобрану“ а и „Напредну“ читао, томе ће се свакоме као и мени самоме при- лично испред очју да разведри. Да ја способност њихих србских глумца потанб непознаем, да нај- после незнам какве е невољ и натере сваки овај глумца, кои јоде човечанска поноса у себи носи са данашњим позоритним управителџ имао, — а би наравно ово што нишем обутао, и м-жда у од- брану братни и против уверења потрудио се, да у тай урнебесни лавров сиплет и ја кои ластај увидим. Али као што данас стоим, држим, па то морам и да чинам, да већ само поштењ од сваког Срб- лянна изаскуе, да оно што смо тегибно створили и дигли, да то одржимо Или ако баш треба да се похарчи — а оно бар да знамо на што и куд де- вамо. Читао сам у „Даница“ 1864 гди се из од- бора доставља. „Г. I. Борђевић задовољно се е са врло умереном платом!“ Люди божни! Та колика е то та умерена плата? Све да е једна уда нара — ипак е из народне благотине, па што се некаже да е бар знамо! Далег омет стои: „Брон глумца 20 несме врећи.“ А како ја из дописа видим, тај е брой већ претечен. Па ко то тако против србски закључака уређуе и гавдуе? Или е можда фонд за ово две године умножен! Па најпосле кад се већ измене и промене праве, онда треба да се горв бо- льшма а не лошишма измемью. — Ако вај по во- љи буде потрудићу се у свое време да и ја коју у „Србобрану“ саобштам (Мило ће нам бити. У)

○ У Бечу 4. мая.

Од неколико дана понављају се напово неке ма и мале надежде мира; и сам наш политички баро- метер берзв знатно се поправља, што скоро било ние. У дипломатичним круговима стагле су од дотичних дворова изјаве, кое нешто мало повода таквим очекивањма дају. У ком ће се правцу дипломатични преговори о миру водити, неможе се лако погодити. ер у нашем изванском званију труде се својски, да све у поправљено тайне замотају. Она господа, од кое се кад и кад штогод дознати могло или се не показује, или даду јавити, дају одутовале. Най- важније е ипак то, што се по вишим круговима проноси, да е један члан царске породице са *ерло поверителном миси* м за Берлин одређен. Ако се то обистини, онда би сама особа прускога краља била, с киме би се уговарало, и на чему се те на- дежде мира оснивају.

Из Хановера пишу нам од 2 о. м. да е пруски тамо налазећи се комесар царинског абора пре 14 дана унутство добио, да се спреми, како би на врву заповест са својом писарницом у Берлин од- путовати могао. Пре три дана јављено му е, да за сад томе смутан ние. Ова околност може се е као помирљива сматрати, а може се омет и зато узети да е исткнат овај глас, по ком е Хановераиска у слѣд берлинске сомацие на страну Пруске прешла. Потврди се то, онда е кор ФМД бар. *Габленца* у врло критичном положью, и онда још питањ, хоћел се догодити, што е Маршал надвојвода *Ал- брехт* рекао, да ће Габленц под њим у Италији, чим до рата дође, са јединим особенним кором коман- дирати, за што га е Н. Ц. Височ. већ одредило.

Тредна краљџина.

Обдѣљављиво простирјућег се од Загреба до Земуна нив Саву Ловњског поля јављиво, да се на овом у најповише време својски радити почело. Још од год. 1802., дакле пре 64 године почело се на огромном овом послу ра- дити, кои е пледу досада преко једног милиона форинти коштао. Пре 15 година почеше омет на том радити, да се ова мочарна пуствара плодном учини, и после тај по- верја се ондашњим званичнику код грађевина барочу Цорибергу; и према е овај господин за тим свој ски настојало, ипак е доста сметња било, кое су га у- том пречиле. Но сад се на овом озбиљно радити почело, ер једна мешовита комисија састављена из заступника

државног и трговине министарства, военог ерара и Хр- ватске отишла е у Ловњско поле, да овај поса продума. Државно министарство заступа е један особити надни- ратель грађевина, министарство трговине особити мини- стериялни саветник, воени ерар подполковник Марас, а хрватско-славонско наместничество госп. Балтић и бар. Цориберг. Сваки жељно очекуе, да се овај поса за- почне, и код слабих капитала у земљи мисле неки, да ће се ово страним капиталистама уступити, ако се већи земљопријатељи несложе, те дружино какво на ак- цие неоснују.

Угарска

Дворски канцелар Мајлат, кои е за време свога банална у Пешти Деака походно, повратио се натраг у Беч. — Обер за народности држао е у дворни земал- ске куће 3. мая своју другу седницу, и изабрао е за под- одбор ове чланове: Павла Нарја, барона Јосифа Евтеша, Морица Сенткирала, Павла Кубицу, Стефана Маркоша, барона Фридриха Подмашицког, Карла Керванског, Јована Феура, Стефана Брановачког, Петра Амбруста и Едвар- да Једелича. Овај ће се пододбор под председничством свога најстаршег члана Павла Нарје ових дана ради кон- штатуирати скупшати.

Аустрија.

На приој табли бечког универзитета стои овај по- зив написан:

„Садругови! Злокобно нам се време приближуе. На сѣверу и југу обкољивао нам отачбину подмукли непријатељи, кои су се против обстанка наше стародревне монархије заклели. Но она стои често као сѣна, и од- бия навалу њивећих се таласа са ненарушаном љубављу и верности своих грађана! У свима словима народа по- казуе се омет оно одушевљен за свету ствар права и слободу; са свима страна државе стичу се уверавани перне оданости народа према утврђеној владаљачи и ку- ћи, да свима добровольно пожртвовани у добру и врли за- чест и величину отачбинског улоге, и да се под побд- носну заставу двоглавог оорла скупе! И ми несмемо из- тих назива патриотичног одушевљени изостати! Ми смо павани, да од старина познату славену усмену беч- них љака осведочимо! У временима невољ и опасности љ- ца су се Беча понесли, да свој живот отачбини на жртву принесу. Великодушни синови бечке старе мате- ре! Покажимо сада да онај дух и сода у нама дише! Цѣл е овог позива: „да Ш. Вел. нашем најмилостивнием цару и господару израз нашег мишљања у адреси под- несемо, и да га о непоколебимости верности уверимо, као и о том, да ћемо њѣму отачбини наш живот посветити.“ У слѣд тога позивате се, да се у писарници деканата са неизачењм вашег места рођења увидите.“

— Бреславски нека лист јавља, да е ФЦМ. Бенед- дек 1. мая у Пардубиц дошао (био е 3. мая у Бечу Ур.) и да е 30. апр. 12—14 батаљона граничара тако стигло. Далег јавља исти лист: „Пешачке бригаде све су организирате, резерва товица и коњаника (4 регименте ириавира) стои спремна; лики један кор коњаника од 4. бригаде (8 регименти са 40—50 шкадрона) ползави 1. о. м. са 7—8000 коња на границу. У Јозефштау стои велика резерва артилерие, сам град добро е утврђен и има много тежких тонова. Расположењ жеђу грађанством и војском озбиљно е и огорчено. (?) Чатава аустријске арми- да спремањма е од 1. о. за бой, и на прии глас тош сву ће Шлезју лака кавалерија повлавити

Почем пак у Моравској и Краваји много ла- ке кавалерије има, то за један час могу нас 16—20,000 лавих кавалеријата посветити. Војска на саксонској гра- ници и око Райхенберга за себе е, и према она под управом Бенедекки стои, ипак друга јој е линија за операцију одредљена и друга јој е цѣл. Аустријска вой- ска снажко на Шлезју се устремала, и њѣно посту- пањ напред бранила кавалерија. Аустријци као да су са оружјем за 14 дана испредидили. Лаке коњаничке регименте: 4. хусарске, 1. драгонска и три уланске ре- гименте утврдили су се код Грулиха на све до Тру- тенау; главни е стам у Рајхену код Скалиц.“ — „Н. Фабл.“ вели, да е све, што те бреславске новине пишу, гола лаж.

— Н. Вел., цар дошао е 2. о. око 7. сати изјутра у Беч и примио е одма госп. Министре Менсдорфа, Франка и Белкредию; од 9. сати давао е друге аудјенције. До 80 кое фенерала кое штабо официра при- мие е. Зетим е приио Н. цар Височ. госп. надвојводе Карла Фердинанда, Карла Лудвика, Вилхелма и Леополда. Ово два сата предодвао е министар- ском савету и око 4. сата после подне поврати се у Шенбрун.

Млѣтачка.

„Ванд.“ пишу из Милана Ми се брзо катастрофи прикитчемо. Ратне припреме е једне и друге стране кри- тискују нам душу као олово; официрске жене растају се

од своих мужева, а многе су већ и одутовале; е р- тификаторска места забрањиво е под претињом смрти поодити. Град се на врат на нос са храном снабдѣва, и 400 комада марве е прибављено. Што год се сени у о- колници града нишло, то се за рачун ерара узеле. Не- редба, да се сваки за дуже време у вароши са храном снабдѣ, одавно е већ надата. Виктуалија од дана на ден скупља су, и шта ће чиновници у том случају, ако им се плаћа неовисеи, чинити, то е загнетка. Они, кои од куд живити нелажу, морају из вароши отаћи. — Вѣсти е оне стране Италије јављиво за огремна оружја. Пустин- или канперски појавио се, и он е талијанску младеж по- зивао, да се под његову заставу куну. И ово ние баш без усљѣха остало, ер многи млади люди на Млѣтачке пребегављу тамо. У Кремони, Бресцији, Милану и Фло- ренцу уииско се спавовољци, којма се одма 10 луб- дора исплаћују. Неки смутљивци проносе онуда тѣј глас, да е у Бечу револуција букулала, да е цар захва- љиво итд. но на ове се строго кази.

Шѣмачка.

„Франкф. жур.“ јавља, да е на предлог државног саветника Цимермана уговор жеђу Пруском и Хан- оверанском силонати, по ком се Хановераиска за иви посѣд гарантуе, у колико би се ова неутрално др- жала, и управо у колико би Пруску са војском подпо- магала. Државни овај саветник одутовано е у Берлин, да са си Бисмарком у том смислу договори.

— По вѣстима из Мошкова умолила е влада уред- нике пруских новина, да о претану војске ништа не- јављаю

— „Алт. Нахр.“ пишу: При части једној у Хусуму рекао е губернатор Милтајфел, да е сѣверна Немачка по својој приради на протестантски Пруску упућена. За войводства — мисла он — има само два пута; она мо- рају или пруску или данску бити.

— У многим варошима Немачке поазила се колера, као у Триери, Силери, Манхайму и другим местима. Предстојећа врућина, ратне невољ и друге неспријатке, неле неки дѣкарски нем. лист у стању су, да овог не- милог госта, кои е досад са истока долазио, и на ову страну нитоме Европе пренесу.

Пруска.

По телеграфски вѣстима из Берлина уииташе пруски чиновници, кои су посланици на сабору били, да ли на сабору у Франкфурту, кои 8. о. м. починѣ, учествовати могу; министарство им одговори, да ће не само њи, него и све друге чланове, кои на сабору учествовати буду, подпомагати.

— Краљ е, као што „Н. Ф. Пр.“ из Берлина пишу ових дана генералим суперинтендентима, кад су му се представили, изговорно беседу, кои е пуна политичних назора била. С бољим срцем, рекао е, одважно се на- рат, ер нити он, нити њѣгова влада жеља рата, и они су све чинили, да би се ова невоља од народа одкл- нила, у колико би се са њѣговим добрим правом и чешћу земљ слагало. Но на жалост дотле е већ дошло, да е њѣгов биши саветник против њѣга и земљ скоро као непријатељ устао. Оа ние размирицу изазвао; но има таквих околности, кое недопуштају, да се мир којом му драго ценом одржи, и он може уверити, да реше- њ овог питања неће од њѣгове самовољ зависнам учинити. Он увиђа своју одговорност, но држи, да онај, кои у својој свести глас божни чуе и њѣгову вољу испуњава, и утѣшен бити може и радостно оним путем поћи, по ком га он води.

— Чатава пруска војска, кои е са свим за бой спремна, износи до 645,000 момака; у броју олов им: 58000 мом. ландверске инфантерије од првог позива, а ово су све наслужени војници од 30—36 година, већ- ном оженѣни, кои су се досад са различним грађанским пословима занимали; они се у мирно доба свака три месеца по један дан вечају и држе сваке треће године смотру, кои 14. дана трае; 120000 момака другог пози- ва, люди у годинама између 36—40, кои се у миру не- савиљиво нити се вечају, но ипак у рату служити мо- рају. 83000 момака наиваде, од 18—40 година стари, кои су при првој укрутацији истина за способне про- нађени, но кои се алог тога што су велики брой при дозовани извукли, у активну службу неузимаю али зато омет дужни су за време службених година у активну службу ступити, чим се позиву; они се тога ради кроз четир недељ вечају, пак се после одуште; при веча- њу ландвера од првог позива и они се вечају, и по навршени 40 године одуштито се. Ове три категорије све скупа изнесе 261,000 момака, дакле преко едне тре- ћине читаве војске, и ово по аустријској форми ние скоро никаква војска — ер слабо е извечѣна, а по невој части су оцели, обртници, на грађански свој поса певани, кои свое кућено огањаште нередо и тешико а често и са упривашењм свога собственога бла остави остављаю, а аустријски војник напротив независан е, нежежу га никакве грађанске околности, пак зато се и без сваког обзира служби посветити може. — Како ће се Пруска војска раздѣлати, о том има свакоких изјавања. По вѣстима из Берлина поступио 3. и 4. кор под фенералом Шаком према саксонској граници, 5. и 6. под фенералима Шт-џимецом и Муциом према шлезко

— аустријској граници, а гарда би се око Глогана концентrirала. Врховни заповедник биће принц Фридрих Карл, уз кога би генерали Фалкенштајн и Витенфелд били. — „Пров. Цгг.“ пишу пак из Шлеае: Кар гарде 2, 3. и 4. војни кор. од овог краја мора се парзине нека част за унутрашњу обрану оставити — по својој се прилици око Герлицу у једну главну војску скупити, над којом би сам краљ главни комендант био, и у том случају мисле, да би генерал Гец начелником генералног штаба био. — Начелник великог генералног штаба Молте уздан у Берлину. 5. и 6. кор са кавалериом и поддрезама са топчаством од првог кора сачињавао би шлеаку војску, и износио би 80000 момака, пак би се код Пайсеа концентrirао. Над овом ће војском по свој прилици принц Фридрих Карл главну команду добити, а генерал Гебен био би уз њега као начелник генералног штаба.

Италија.

Берски „Бунд“ пише о ратном позоришту у горњој Италији: На утврбени четворокут — Верону, Левиго и Мантану — ослањају се аустријска војска има две са шинама снабђене скопчавачке линије; права и то главна иде преко Виенце, а друга кроз изкривудану долину Еча преко Триента у Тироласку. Наравно да ће Талијани за тим бити, да противницима ове животне жиле пресеку, ер чим се ово учини, то они неће моћи међу својим утврбенима са неколико стотина хиљада добро снабђених војника дуго маневрирати. Италија ће дакле, као што е Дурандо издавања саветовао, гледати, да са главном војском намећу Бергофорте и мора преко долине Падана пређе. Онда ће управ на скопчавачку линију противника ударити, а то е од прилике код Виенце, од куд им отвори пут стон, да Млвтачку побувити и са својом флотом руковати се могу. Маневр тај, вели горњи лист, лако се извести може, ер многи канали причињавају, да се беа по муке бранити могу, а од тог записи, да се већи део аустријске војске на утврбени четворокут ограничити мора, док међутим друга талијанска војска преко Минчија непређе, и Пескиерсу необседе.

— Но писмама из Рима отишло е више стотина младих Римљана, да се у својвољце упишу; народни одбор у Риму изао е, да е готов оне Римљане подпомагати, кои у рату народне независности учествовати желе.

— Из Милана пишу од 26. апр. Генерал Нунција е впутоји из Десенциана, дошао е свамо, од куд е одна у Виенцу отишао, гди се много војске концентrirао. — Овде е одушевлен највећи степен достигао. Миланске даме склањало одборе, да се о потребама војних болница побрину. Оне су, као што говоре, раде, да се уредбама милосрдних сестара подвине, и да у болницама послужу. Сборы и приватни нуде богате дарове за подношу породича, кое су одицањем момака у службу тјакве лишене. Войвода Аста поглотило е 25000 франака у готовом новцу и у лебу. Провинцијални савет подписаће суму од 300000 франака. У Брешици прихватило се до 1000 свовољца. Варошки савет одредио 1000 франака додатка сваком свовољцу.

— У виенској конференцији, претресало се питањ, да ли да се у случају рата коморе распусе и да се диктатура објави или не. О том, пишу „Ванд.“ из Флоренца од 26. апр. дуго су се саветовали, и напоследку закључише, да се коморе докле е год могуће нераспуштају и да се за диктатуру негласа као оно год. 1859. него да се од коморе напреда нуноможна за вођен рата извину — а то е све едно, само под неким другим именом. Тако е и било. Комора е владу онуноможила да све по свом знањено нареди, чим се обстанак краљевства и безбједност државе како своја тако и наутра осигурати може. Ово е баш диктатура у најбољој форми, и комора биће уз владу тек као неко средство, да њеним наредбама већу важност прибави.

Дале е саветовано о подизању слободничких копова. Влада е дуго е тиме оклењала, и напоследку мислила су, да превратну странку од судјеловања против Млвтачке сасним изкључе. Но после другог преговарања сложили су се, да се слободничке чете устроје, над којима ће Гарибалди заповедати, но само под тим условом, да свагда сугласно са редовном војском војво и да се наредбама ове подчини, на кое си и пристане још и е тим додатком, да се међу ове чете половина официра из редовне војске подела, а половину да он сам намене.

— Звичични талијански лист „Омнионе“ одобрава што се Италија у рат упушта и каже: „Напољмај Аустрије на Пруску, мора Италија као нападњ и на њо саму сматрати. Уважност е подица, а другачије неби могло ни бити.“ Звичични тај лист предности овом изласењу подуже разлагањ и каже између прочег: Млвтачко питањ мора се решити, и Талијанска неповољ још ни једну силу, кој би е принудити могла, да се тога одрекне. Талијанска влада истина добро зна, какве дужности сирам других сила и сирам Европе има, и она ће слакеј владу, кој јој долазе предлоге ради одласења ратне невољ дивља буде, достојно уважењ одавати. Но при том мора дипломатија едно пред очима имати.

то едно за Пруску е безусловно својој колбских војводстаа, а за Италију приружен Млвтачке, два постојата, о којима ће и на европском конгресу, од ког се Италија ни мало не страши, говора бити, и кои се у том смислу решати морају.

Романија.

— У исто време, јављ „Н. Ф. П.“ кад е она колбских нота привр. романској владу предана, стигао е из Цариграда турски ферман (ручно писмо Султана) у кој се овој закључена париске конференције исти начин као год и у поменутој ноти саопштавају, с тим само врло важним додатком, да е Турска ради изведења тих закључења путем Екзекуције од стране заштитних шест сила онуноможна.

— Немогу пропустити, пише неки дописник „Ванд.“ из Букурешта од 27. апр. а да нам нејвим и за нека оружана, кој се овде чине. Народна гарда, у полу тек обучена, и са великим пушкама наоружана, сваки се дан упражњава. О жиности, кој се у овдешњим арсеналима опажа, и кој очевидној оскудици у новцу нимало не одговара, као и о премештању редовне војске прећути ћу, само ћу споменути предлог префента Братијана, по кој се у сваком оружаним по едан ловачки баталјон свовољца од 1000 момака подићи има, чим би се редовна војска са 30000 момака умножила, без да класе владине у том штогод трпе, ер по старом обичају морају се свовољци на овај трошак одевати и наоружати. Ови би се баталјони имало овако устроити: Прии, кој се за то пријве, морају се обавезати, да ће десет других врбовати, и ово би се дотле чинио, док се број 1000 најмиро неби. Предложитељ е изјавио, да ће за три недеље десет свовољца скупити.

Још се незна, да ли ће влада из то пристати, као год што е и то проблематично, да ли се штогод позитивно са читавом војном снагом Романије постићи да. — Међутим чине се демонстрације, и то нарочито против Турске. Од тако демонстративног карактера било е и предузето у прошлу недељу разделењ медалја на трлу „Деалу Спиреи“ међу онима, кои су се 13. септ. 1848. на истој трау против Турана борили. Истина е полковник Хараламби и неки на то односећи се сит кнежевског намештництва прочитао, на кој се увитити дае, да се земља у овако истом положају налази, и да ради тога на пожртвовањ своих сињава много зида.

„Грмљавина топова, пишу из Букурешта од 1. маја објављуе народу у овом часу, да е принц Хохенцолерски од законодавног тјла за кнеза изабран.“ — Неки јављаю као извесно, да е принц овај избор приими, а овог други говоре, да ће руска и турска војска у Влашку ући, ако то већ и учинио не. Доста, источно е питањ већ до решења дошло.

Русија и Пољска.

Неки журнари нађоше се те тордише, да се руска војска у Волхији и Подолији нескупила, да се руска гарнизони на молдавској граници не подрељују, и да се Русија ни за какву ратну акцију неспиреа. Наравно, вели неки дописник „Н. Фрб.“ са пољске границе, да се незна, шта се на руско-молдавској граници ради, ер е од нас далеко, али то стон, да се у сусједном краљевству Пољском војничка кретанија предузимају. Неки веродостојни трговци преповедаше да е руски војни управитељ у Звичехосту, у окружању Сандомирском набављалић зоби, жита, брашна, сена и сламе расписао, кое се до 6. јунија свршити има. У Сандомиру и околини налазећи се квантум хране една е новца управна прикупила, и у своје нарочите магацине сместила. — На поштанској пошти међу градом Зожаск — и варошима Сцебресцији и Францолу видило се много војске, кој се преко Јинова и Висли приближавала. У Францолу дошли су они међу Билгорајом и Терно-градом стационарати косаки, кои ће се идучују из Замоска војсци приружити. Ова се искључиво из Коляника састоји, и у Сандомиру држе, да ће ова преко Висле прећи. На одржавање обично у пролеће разноре у Пољској долазе много руски трговци, да за тамашњу војску јлазе и тегље коњ куцују, за кое доста новца плаћају. На једном само ватару у Завликову купљено е на рачун пруске владе до 168 коња, кои су одна у Пруску послани. Полицјина строгаост у Пољској особито на путнике јако е поштрена, и многи приписују то атентату на руског цара, а неки и тежким политичким околностима. Још неки и то држе, да се пољска емиграција у Француској и Италији овет кребе; путници, коима пасоши у реду нису, враћају се са пољске границе.

НАЈНОВИЕ

Из Берлина брзовијно дознао „Ванд.“ од 4. тек: да е краљ тај дан подписао декрет, по коме престолонаследник, чим рат букне, и краљ варош остави, прими владу у своје руке. Престолонаследник пруски састаће се ових дана са престолонаследником данским.

— Демонстрација била е противу дружана кашоличких.

Букурешт 5. мај. У Бурђеву се оружани Романи са шурским војничима пошукли. Има их више рандних и мртвих.

Париз 4. мај. „Франс“ велу: „уврљаво нас, да е принц Наполеон и отворено казао, да се Талијанска сада не може рата манути, на маж сама на бојном пољу остала.“ Подувачички лист „Конет“ држи, да би неутралне силе могле дољо намирени само аушем накладе усобишно заочети — „Пиндеп“ јавља, да е принц Наполеон код цара био, и да се најратоборније разговара. Он се првја патраг у Талијанску. Тај исти лист доноси глас, да су Русија, Француска, и Енглеска од Аустрије захтевале, да буду судија између њ и Талијанске. А то се воје: Уступу Талијанцима Млвтачку.

Из Флоренције јавља „Кели. Цгг.“ да Талијанска неће оружја положати, докле јој се не уступуи Млвтачка.

Паризке новине јављаю, да е Порта француском кабинету пишла, да ће у Влашку е војском ући, а Француска да е одговорила, да противу тога ништа нема. С друге опет стране подувачички француски лист вели, да Француска свагда желела својој подувачких кнежевина под владом страног принца, али да су томе друге силе противне биле. Као што се види, Наполеон игра дволичну ролу у Романији, и наводи Турке на такав лед; ер на Пруту стон завета руска војска од 150 хиљада мом. кој ће такофер у кнежевине ући.

Пруске новине говоре о неком сагезу између Русије, Турске и Талијанске а неки велу е Француске, и да ће се ове недеље знати, хоће ли мир или рат бити.

Из Трста се чув, да ће Црна Гора и Херцеговина Гарибалдију ексспедицију подпомагати; али е тежко томе гласу вјровати.

Т Р Г О В И Н А.

ПЕНТА 5. мај. Због тога, што е трговаца са стране било, тежла е трговина е раном доста жива, а особито се пшеница у цени утврдила. По јучерашњој цени нив се добити могла, и овог е до 2500 вагона 87—80 ф. т. потиске робе по 3 ф. 75 нов. за три месеца продано. — Са наполицом е чмјом нив било скоро никакве продае, но и цена е остала постојана. — 3 ф. 6 е добро пролазила, и да е са неколико новчања снштеина, то би још бољи носе е њоме био. Но почем продаци неопусташе, него напротив још већу цену у свад стакани ажна искаше, то е само до 10000 вагона по 2 ф. 15 нов. за месец јуни продано.

АРАД 4. мај. Као год што се политичко стањ мене а по овоме и берза скаче или пада, тако се и радија с раном мене; од јуче, како се чуло, да курс пада, одна е и радија нешто тишија била. — Свега е јуче продато: 1200 вагона кокуруза по 1 ф. 85 нов. 500 вагона пшенице 85—86 ф. т. по 2 ф. 65 нов. 1000 вагона 87—88 ф. т. по 3 ф. 15 нов. и 2000 вагона зоби по 1 ф. 75 н. по истој цени продато е данас 5000 вагона и осни тога и 2000 вагона наволице по 2 ф. 30. — Спиритус слабо пролази, и цена му се тек у малом променила.

Бечка берза од 7. Мај.

Сребро	— — — — —	128.50
Дукати	— — — — —	6.07

ОГЛАСИ Стецај.

Отвара се на упраздиљно учитељско звање I. реда у месту Меленци, скопчано са годишњом платом од 500 ф. а. вр. и слободним обиталиштем. Учебниј евик е србски.

Сваки омај, кој жели ово звање доључити, има молбеницу своју с крштеним писмом са свидјелствама о свршеним наукама, о моралном и политичном владану и е дољкошњој служби од првог дана изложене објаве за 4 недеље консисторијуму темишарском поднети. Консисторијум восточно-православне цркве диоцезе темишварске.

20—3—3

Стециште.

на звање учитељско у Денти, протопресвитерату Вршачком, са србским настањеним евиком.

Благодјанија осу: 100 ф. у новцу, 50. пож меци жита, 8. хвати дрва, 100 фун. сланине, 50. фун. соли, 25 фун. лопки сведа, 4. ланца ораће земљ, паушал за друге школске потребе 4 ф.

Проситељи имаю свој прошения снабђена са крштеним писмом, свидјелствама и свршеним наукама и досаданјм службовану, и о моралном и политичком свом поведенију до 21. мај т. л. управити на

Консисторијум
Епархије вршачке
На заседању консисторијалног у Вршцу 17. (5.) априла 1866. држаног.
Кенгелац с. р. епископ.

22—2—3

Брзотиском Игњата Фукса у Новом Саду.